

בטיחות וביטחון בפעילויות הקיץ עבור מנהלי קייטנות

 רותם זהבי
מנהל אגף בטיחות ארצי

מטרות השיעור

- דגשים וכלים לניהול פעילות מפעלי הקיץ
- עקרונות לניהול הבטיחות בקייטנה
- הקניית תהליך חשיבה מוקדם לפעילות חוץ
- חשיבות הכנת הסגל
- למידת דרישות חוזרי מנכ"ל
- מוכנות למצבי חירום
- עדכון ותרגול בפעילות עם כרטיסיות
- דיווח-אירועים חריגים

בטיחות מאפשרת

החזון

- מימוש מכלול מטרות הצוות החינוכי
- מתן הזדמנות לתלמידים להתנסות במגוון פעילויות תוך הכנתם וחשיפתם לאתגרי החיים

מטרתנו למצוא את שביל הזהב בין בטיחות לבין קיום פעילויות חינוכיות מגוונות, שיעניקו מיומנויות יום-יומיות הכרחיות בזכות טיולים, שחייה, שימוש בכלים וכדומה

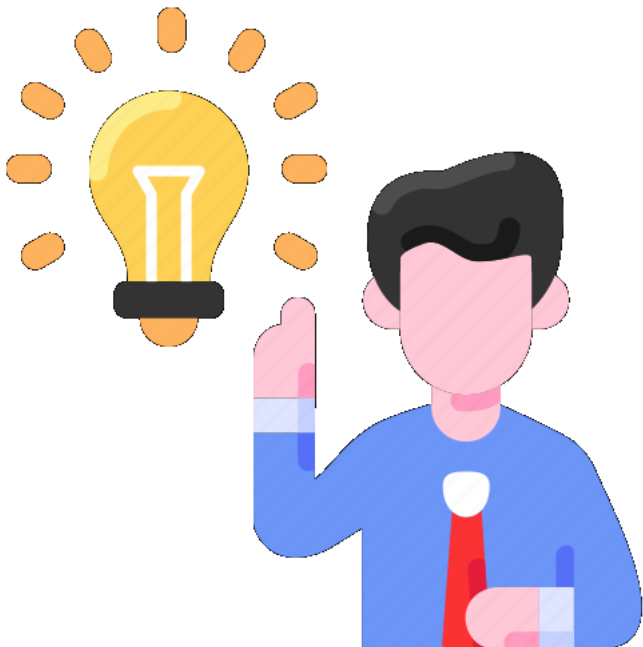

בטיחות מאפשרת- שיקולים

מהי הסבירות כי בפעילות עלול מישהו להיפצע?

מה עלולה להיות חומרת הפציעה?

מהם הערכים החינוכיים, התועלות להתפתחות הילד, הגמולים או התוצאות של הפעילות הזו?

מנהל הקייטנה

אחראי על הפעלת הקייטנה בהתאם להוראות כל דין

נוכח במקום במשך כל זמן הפעילות

הרישיון והאישור החינוכי לניהול הקייטנה הוצא על שמו

מומלץ שה"מדריך הראשי" ישתתף בהשתלמות
המיועדת למנהלי קייטנות

אם עליו להתלוות לפעילות מחוץ לתחום הקייטנה - עליו למנות
מחליף מצוות המדריכים הבוגרים הוותיקים, וזאת לאחר הדרכה
מתאימה

מדריך ראשי

בקייטנת יום מעל 149 חניכים חובה למנות "מדריך ראשי"

בקייטנה עם לינה, מעל 100 חניכים חובה למנות "מדריך ראשי"

הדרישות והקריטריונים הנדרשים מ"המדריך הראשי" זהים לאלו הנדרשים ממנהל הקייטנה

על מנהל הקייטנה להדריך את ה"מדריך הראשי" בדרישות חוזרי המנכ"ל הרלוונטיים

תהליך אישור הקייטנה (מתוך חוזר מנכ"ל)

שלב א:

אישור הפעלת
קייטנה

רישוי עסקים

הגשת בקשה
לאישור

השתלמות

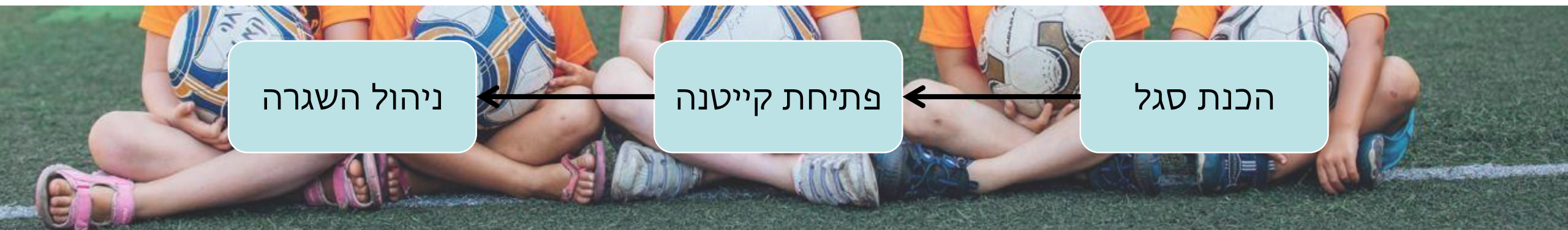
רישום

שלב ב:

ניהול השגרה

פתיחת קייטנה

הכנת סגל

אישורים מחייבים

אישור המפקח על הקייטנות
במחוז של משרד החינוך,
כולל אישור תכנית חינוכית
ואישור כ"א

אישור משטרת
ישראל בדבר
העסקת מדריכים

אישור ביטחוני של
יחידת הביטחון
ברשות המקומית

אישור המפקח של
משרד הבריאות (אם
מוגש מזון)

בידי מנהל הקייטנה מצוי חוזר
מנכ"ל בנושא קייטנות/
מחנות, וכי הוא פועל בהתאם
להנחיות החוזר

APPROVED

ביצוע מבדק הבטיחות

קייטנות של הרשות, ציבוריות או פרטיות, המתקיימות במבנים או מתחמים שיש בהם פעילות דומה כל השנה, פטורים מביצוע מבדק ע"י עורך מבדק מוס"ח

מנהל הקייטנה יהיה האחראי על הבטחת תנאי הבטיחות במקום

בקרת בטיחות בקייטנה

- קייטנות בהן תתבצע בקרת בטיחות נוספת ע"י יועץ בטיחות, בנוסף לפעילות הבקרה המלאה
- מחנות קיץ- פעילות מתוכננת - תתקיים במלואה
- קייטנות גלישת גלים - בעדיפות ראשונה
- בקרת קייטנות בפארקים (מים ובריכות) - בעדיפות שניה
- בקרת קייטנות מסורתיות- בעדיפות שלישית

הכשרות

חובת הכנת הסגל לפני תחילת הקייטנה גם בנושאי ביטחון ובטיחות:

- **נושאי הכנת הסגל** – תפעול, ביטחון, בטיחות ושע"ח (הסעות, בריכה, פארק מים, טיול וכו')
- **תיק מדריך** – רשימת שליטה, הוראות בטיחות
- **מדריך מקצועי** – עיסוק לפי היתרים ותעודות בלבד

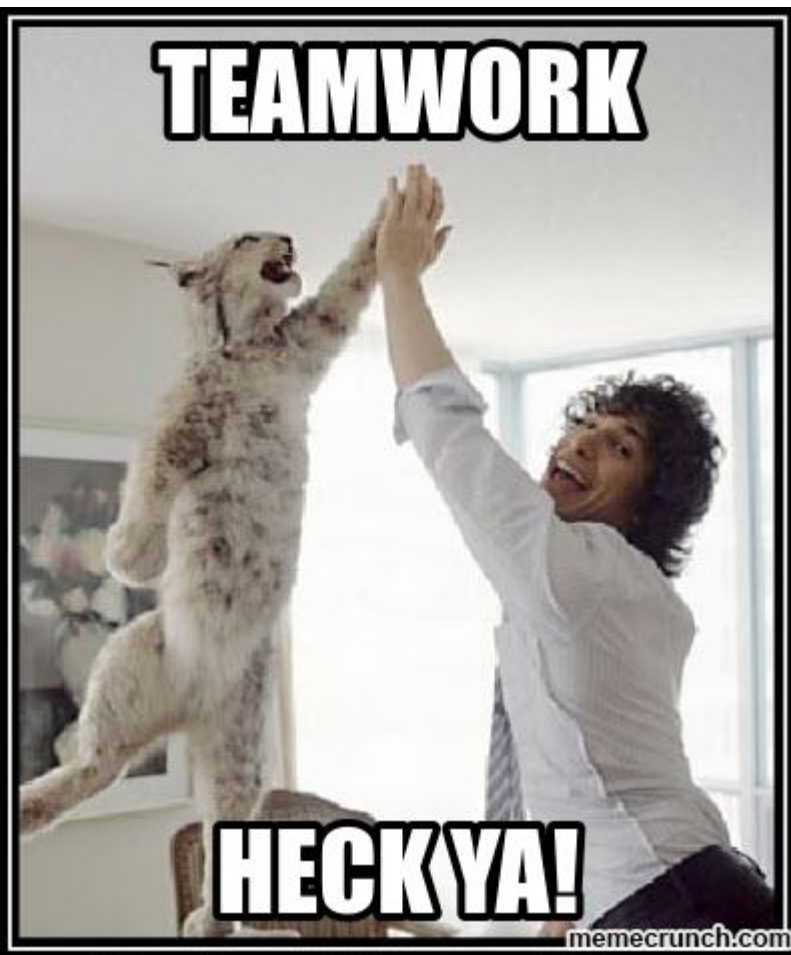
ניהול הפעילות השוטפת

ישיבה מסכמת בסוף יום

יש לקיים ישיבות מדריכים, בהן יעלו בעיות, תקלות, לקחים ועוד, ויוצגו הנחיות ודגשים ליום המחרת

רשימות בדיקה לפעילות

על המדריכים לעבוד לפי רשימות בדיקה קבועות שהוכנו מראש, בהתאם לכל סוג פעילות

נקודות התורפה בקייטנה

כיצד ניערך?

הנחיות לקיום פעילות חוץ

תיאום טלפוני, קבלת רישוי עסקים ובדיקה מול הלשכה

הגעה לאתר וביצוע סיור תיאום (מתחם, פעילות,
שירותים וכו')

תאום הסעות וסגל

הדרכת החניכים והסגל

תאום הסדרי הסעות, עליית הילדים, פריקתם
ומסלול ההגעה

רישום ושילוט על רכבי ההסעות

הקצאות סגל כנדרש

פעילות חוץ במתחם הקייטנה

לדוגמה, פעילות מתנפחים:

- **אישור למתקן ולמערכת החשמל**
- **אישור מפעיל מתקנים (מוסמך)**
- **הדרכת הסגל (תפעול, בטיחות ומצבי חירום)**
- **סכמת ההצבה**
- **תרחישים למצבי חירום (הפסקת חשמל וכו')**
- **נדרשים אישורים מתאימים**

פעילות גלישת גלים בקייטנה

דורשת אישורים
מיוחדים

יש נוהל גלישת גלים
מסודר הכולל את כל
ההנחיות בנושא

מנהל הקייטנה מחויב
לעבור הכשרה
ייעודית של מנהל
קייטנת גלישת גלים

עבודה מול ספקים

בתכנון פעילות המבוססת על ספק חיצוני, יש לבדוק את **כלל האישורים הנדרשים, בהתאם לדרישות חוזר מנכ"ל, לדוגמה:**

- **מתקנים מתנפחים:** אישורים לכל מתקן ולמערכות החשמל, סכמת ההצבה, תרחישי חירום וכדומה

- **בריכת שחייה:** שירותי הצלה ותיאום

- **פעילות בפארקים:** הפעילות המותרת היא זו הרשומה ברישוי העסקים, ובתנאי שקיימים כלל האישורים

רחצה בבריכה

פעילות ברמת סיכון גבוהה, דורשת היערכות מתאימה:

- **הכנת המדריכים ביסודיות לפני הקייטנה ושוב יום לפני הפעילות בבריכה**
- **ביצוע סיור מקדים באתר יחד עם המציל ומנהל הבריכה.**
- **מדריכים לפי מפתח של מדריך לכל 7 תלמידים**

היערכות לעומס חום

- **בתנאי עומס חום נדרשת עירנות מוגברת לאופי הפעילות, ולמצב רוחם של המשתתפים.**
- **יש להקפיד על שתייה מרובה, הפסקות כל חצי שעה, ביגוד מתאים (רפוי, צבע בהיר).**
- **אחריותו של מפעיל הקייטנה לבדוק את מזג האוויר הצפוי, ולהתאים את הפעילות לתנאים.**

ניהול הסעות

- הדרכת המלווים.
- פנייה לחברה מוסמכת.
- איתור מקום חניה מתאים ובטוח.
- ספירת החניכים בכל מעבר ושלב.
- שילוט ואנשי קשר בנקודת שיגור.
- כלל ההנחיות מופיעות בחוזר מנכ"ל קייטנות.

ניהול הסעות

מצא את ההבדלים

על איזה מהאוטובוסים היית מעלה את הילד שלך?

אירועים חריגים ותאונות

- על כל אירוע חריג יש לדווח למפקח קייטנות מחוזי.
- דיווח ראשוני יכול להיות טלפוני. לאחר מכן על מנהל הקייטנה למלא דו"ח ע"פ החוזר.
- המפקח המחוזי ידווח על האירוע למפקח ארצי.
- אירועים חמורים, יתכן שיבדקו על ידי ועדת בדיקה.

דגשים לניהול הביטחון

מרכיבי הביטחון

שערי יציאת
חירום

גדר תקנית ותקינה-2 מ'
גובה ממשטח הדריכה

שער כניסה ראשי
מבוקר

מגפון/מערכת
כריזה

מטרת האבטחה – הגנה על אוכלוסיית הקייטנה

- החדרת מכונית תופת או מטען חבלה
- אפשרות לפיגוע חבלני
- מניעת כניסה של גורמים עוינים או פליליים

רכז הביטחון בקייטנה

- בקייטנה שבה **עד 100 איש** יכול לשמש רכז הקייטנה גם כרכז ביטחון
- בקייטנה שבה **מעל 100 איש** ימונה בעל תפקיד כרכז ביטחון
- רכז הביטחון בקייטנה יאושר על ידי קב"ט הרשות המקומית

רכז/מנהל הקייטנה הינו האחראי הכולל לכל נושאי הביטחון והבטיחות בקייטנה

רכז הביטחון - תדריכים

רכז הביטחון בקייטנה יכנס את סגל הקייטנה והחניכים ויסביר את נקודות התורפה הביטחוניות האפשריות בעת קיום הקייטנה, ויהיה אחראי על:

החדרת מטען
חבלה ו/או
מכונית תופת

חדירת מחבל

ירי לתוך מתחם
הקייטנה

שריפה/הצתה

פיגוע באמצעות
נשק קר

תרגול כלל הסגל
והחניכים בכל אחד
מהתרחישים
שתוארו בתדריכים
הביטחוניים

איתור המרחב
המוגן בשטח
הקייטנה/הפעילות

תרגול כלל החניכים
בכניסה למרחב
"הכי מוגן שיש"

הגדרת שטח
הכינוס/הפינוי

ביצוע תרגילי ערנות
למאבטחים

בקרי טיול בפיקוח על ביטחון

- **בקר המאתר קייטנות שאינן מופיעות ברשימה יבצע ביקורת**

יזומה

- **דפי הביקורת יועברו למנהל הקייטנה, למפקח הקייטנות המחוזי,**

למנהל יחידת בקרת טיולים ולסגן מנהל אגף הביטחון

- **ארועים חריגים שנתגלו בקייטנה ידווחו מיידית למפקח**

הקייטנות המחוזי ולקב"ט המחוזי ולאחר מכן בכתב גם לס' מנהל

האגף

- **החלטה על סגירת קייטנה הינה בסמכותה הרשות המקומית**

ובהנחיה של מנהל חברה ונוער

תדרוך ותרגול

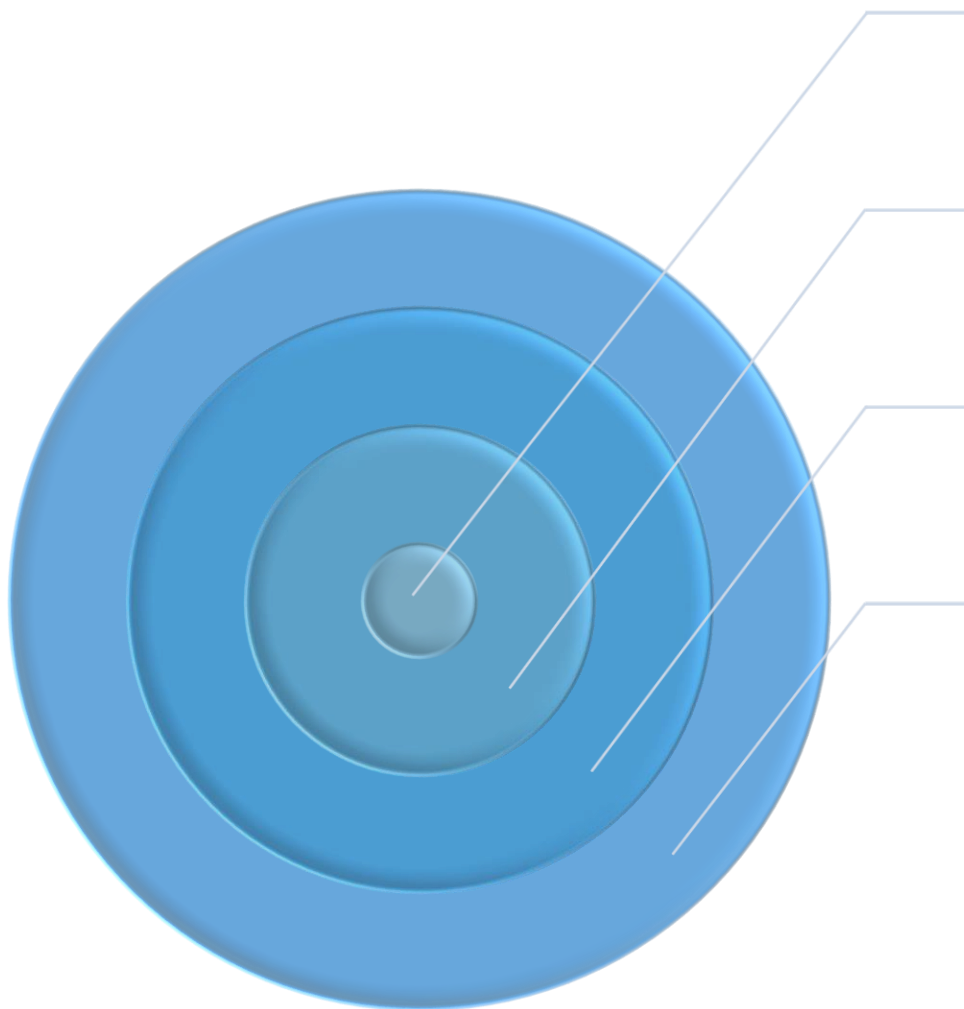

במהלך היומיים הראשונים לפעילות כל קייטנה, יש לתרגל את כל החניכים בתרגיל פינוי אל מחוץ לשטח הקייטנה

בקייטנה שמשכה יותר משבוע ימים יש לתדרך את החניכים ולרענן להם את הנחיות הביטחון

הנחיות לפעילויות חוץ

**כל פעילות המתבצעת מחוץ לקייטנה בטווח של עד 300 מ'
אינה מחייבת אישור של הלשכה לתיאום טיולים**

**כל פעילות המתבצעת בתוך הישוב ובנסיעה מישוב לישוב
באזורים 2 ו-3 אינה מחייבת פניה ללשכה לתיאום טיולים**

בכל פעילות אחרת יש לפעול עפ"י נוהל תיאום טיולים

יש לוודא בדיקת האוטובוס לפני העלאת התלמידים

יציאה לטיולים במהלך הקייטנה

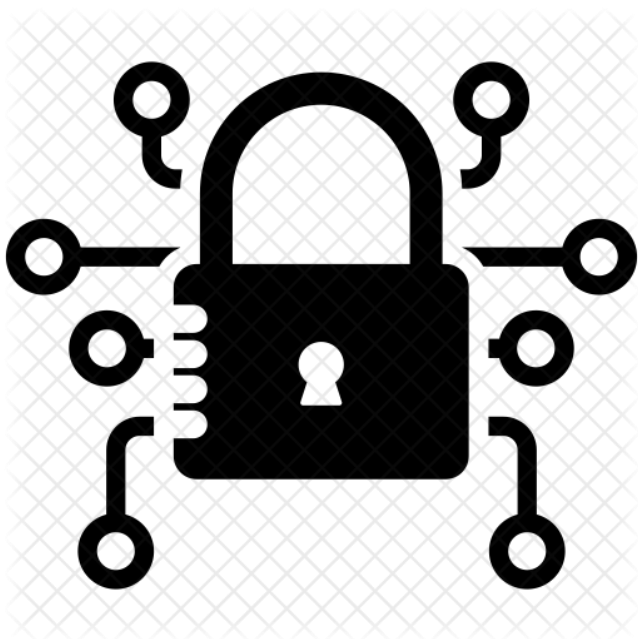

- כלל נהלי חוזרי מנכ"ל מחייבים את הטיול בקייטנה
- נוהל מלא של תיאום טיולים – סמל מוסד – הגשת בקשה ללשכה לתיאום וקבלת אישור ביטחוני כנדרש
- תיק טיול מפורט (רשימת תלמידים, בעיות רפואיות, אישורי הורים...)
- בעלי תפקידים כנדרש באישור הביטחוני
- מינוי אחראי טיול, מוביל הטיול ביצע סיור הכנה במסלול הטיול

אבטחה צמודה בשער

- ביצוע בקרת נכנסים לתחום הקייטנה, כולל בדיקת תיקים
- מניעת כניסת לא מורשים
- גורם תצפית על המסתובבים באזור בנסיבות מחשדות
- ביצוע סריקת בוקר לפני הגעת הקייטנים, וסריקות אקראיות במהלך הפעילות

אבטחה ניידת

- מטרתה העיקרית לשמור ולפקח על שטחים שאינם נצפים או מפוקחים ע"י

המאבטח בשער, או בכל עמדה ניידת אחרת

- איתור חפצים חשודים

- אבטחת אזור הפעילות של הקייטנים

חירום וביטחון- אישור משטרה על היעדר עבירות מין

**בהתאם ל"חוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסד המכוון למתן
שירות לקטינים ה"חוק התשס"א- 2001", מחויבים כל מדריכי ומתנדבי
התכנית הגברים (מורים בפועל, מדריכים, סטודנטים, עובדים ממלאי
מקום, נהגים בהסעות וכו') באישור המשטרה על היעדר רישום עבירות
מין, גם אם הינם עובדי הוראה, וממשיך לפעול באותו בית ספר שהוא פועל
במהלך שנת הלימודי**

חירום וביטחון- היערכות לירי טילים

- לתדרך את הצוותים והילדים בהנחיות ההתגוננות בעת ירי טילים
- לקבוע "תכנית הכי מוגן שיש" לכל קבוצה/כיתה
- לתדרך היכן נמצאים המרחבים המוגנים ומהם דרכי הגישה
- לקיים תרגיל כניסה למרחב "הכי מוגן שיש" במצב של ירי טילים
- לסמן את המרחב המוגן בשילוט במוסד החינוכי, כך שכל הבאים למוסד החינוכי לרבות ההורים, הילדים והצוות יידעו את מיקומו ודרכי הכניסה והיציאה ממנו

חירום וביטחון- היערכות לפינוי המוסד החינוכי במצבי חירום

**היערכות לפינוי המוסד החינוכי במצבי החירום השונים (שריפה/רעידת
אדמה), ע"פ נוהל פינוי מוסדי**

**תדרוך הצוותים והילדים בדבר נתיבי המילוט ופתחי המילוט והחירום,
נקודת ריכוז בשטח הפתוח והבטוח, תוך שליטה ורישום התלמידים בעת
הפינוי להורים/מבוגר אחראי, ועדכון הרשות המקומית**

חירום וביטחון- חפץ חשוד

לתדרך את צוותי החינוך ואת התלמידים:

- להתרחק
- להרחיק אחרים/סקרנים למרחק של לפחות כ-50 מטר
- לדווח לאיש מבוגר/אחראי
- לדווח למשטרת ישראל לחייג 100

מענה רפואי- הגדרות

מע"ר

- אדם שהוכשר כמגיש עזרה ראשונה בהכשרה של לפחות 30 שעות ונושא תעודה בתוקף

חובש/פראמדיק

- בוגר קורס חובשים של צה"ל ומשמש עדיין בתפקיד זה גם במיל', או בוגר קורס חובשים של מד"א, או של חברה שאושרה על ידי משרד הבריאות

מענה רפואי- מלווים

מלווים רפואיים לקייטנות הפועלות בתחומי היישוב:

עד 100 איש	100 עד 300	301 עד 500	501 עד 600	601 עד 800
אין חובה במע"ר - קב"ט מחוזי או מי מטעמו רשאי להחמיר	מחויבת בהצבת מע"ר אחד לפחות	מחויבת בהצבת שני מע"רים לפחות	1 מע"ר 1 חובש	2 מע"ר 2 חובש

**בקייטנה הפועלת מחוץ לישוב יש לפעול על
פי המפורט בחוזר מנכ"ל קייטנות**

מוקד היפגעויות לעזרה ראשונה

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בטיחות ארצי | הפיקוח על הבריאות

כרטיס מידע

שרותי עזרה ראשונה לתלמידים

באירוע פגיעה/פציעה במוסד החינוכי שאין בה סכנת חיים

התקשרו 2326*

או 1-700-55-00-96

מוקד היפגעויות ייעודי עבור משרד החינוך מופעל ע"י מד"א

השירות ניתן בין השעות 7:30 עד 16:00
המוקד הטלפוני מספק גם ייעוץ רפואי ראשוני

דפי עזר למנהל הקייטנה

מידע נוסף לקראת ההיערכות לקיץ ניתן למצוא בפורטל מוסדות חינוך:

<https://mosdot.education.gov.il/content/security/summer-safety>

- פעילויות חוץ
- פעילויות רחצה
- פעילויות מתנפחים
- ועוד...

חוזרי מנכ"ל מרכזיים

פעילויות חוץ

לחץ כאן

- הסתייעות בתכנון פעילויות רחצה, אתגר וחוויה

טיולים

לחץ כאן

- הסתייעות בתכנון מסעות, טיולים בטבע, סיורים וכדומה

קייטנות

לחץ כאן

- הנחיות הבטיחות לניהול, תכנון והפעלת קייטנות

אתרי מידע נוספים

חוזר מנכ"ל לניהול שגרת הבטיחות בבית הספר

חוזר מנכ"ל הבטחת הבטיחות במחנות קיץ

מערכת חיפוש הוראות לפעילות חוץ

תכנון פעילות בקייטנה

תכנון מוקדם לפעילות רחצה בריכה

אתה מנהל קייטנה.
כחלק מתכנית הקייטנה, מתוכנן יום פעילות בבריכה.
עליך לפרט את סדר הפעילות שיש לבצע לקראת הוצאת
פעילות רחצה בבריכה.

סדר הפעילות

תכנון מוקדם להסעות

אתה מנהל קייטנה.
כחלק מתכנית הקייטנה, עליך לתכנן הסעות. עליך לפרט
את סדר הפעילות שיש לבצע לקראת ביצוע פעילות זו.

סדר הפעילות

**מידע נוסף לשימוש בהדרכות והשתלמויות של מנהלי קייטנות ניתן למצוא
בפורטל רשויות ובעלויות:**

<https://pob.education.gov.il/Municipal-Services/Pages/summer-camp-license.aspx>

תודה רבה!

רותם זהבי
מנהל אגף בטיחות ארצי